

N:o 160.

Af Herr L. J. Hierta: Angående förändrade bestämmelser i fråga om den kommunala rösträtten.

Redan vid de nu gällande kommunalförfattningarnes tillkomst förutsåg mången, att den deruti stadgade röstberäkningsgrund för val till ombud, hvarigenom förmögenheten erhållit en öfvervigt, som hos de mindre bemedlade, men likväl till det allmänna skattande medborgarne alstrar missmod och likgiltighet för deltagandet i kommunens angelägenheter, skulle blifva föremål för obelåtenhet och anmärkningar. Detta förutseende har sedan under författningarnes tillämpning besannats, och det är väl bekant, att missnöjet med ifrågavarande röstberäkningsgrund för hvarje år tillväxt.

Vid båda de föregående riksdagarne efter det nya representationssättets införande hafva också motioner i båda Kamrarna blifvit väckta om förändringar af olika slag uti ifrågavarande författningar, och vid sednaste riksdag var denna fråga föremål för en utförlig behandling af Lag-Utskottet. Inför denna Kammar, som ännu lärer hafva behandlingen af förevarande ämne i minnet, torde följaktligen icke erfordras, att vidlyftigare redogöra för skälen till de för hvarje dag allmännare och mera högljudt yttrade önskningsarne om en mera rättvis och billig röstberäkningsgrund. Det torde vara nog att anföra det hufvudsakliga, att den mindre bemedlades bidrag till det allmänna utgör en fullt ut lika stor andel af dess inkomst, som den rikares mångdubbelt större skattebelopp är af dennes, och att ifrån denna utgångspunkt en lika rösträtt för alla, som betala skatt efter andra artikeln i bevilningsförordningen, kan anses fullt rättfärdig.

Då emellertid, att döma af de meningar, som under öfverläggningarne härom i Riksdagens båda Kamrar under sistförflutna riksdag gäfvos sig tillkänna, dels någon utsigt icke är förhanden att vinna bifall till en så genomgripande förändring, dels också det öfverklagade missförhållandet kan blifva i betydlig mån afhjelpat förmedelst en annan utväg, hvarigenom rättvisan kan mera tillgodoses och ett mera allmänt deltagande för och i kommunens angelägenheter kan vinnas utan att väcka oro hos dem, som gerna se vådor i hvarje närmande till personlighetsprincipens tillämpning i allmänna angelägenheter, så föreslår jag vördsamt en förändring i röstberäkningsgrunden för val till stadsfullmäktige för hufvudstaden till jikhet med den, hvarom en redan stadgad erfarenhet finnes att hemta ifrån vårt

grannrike Danmark, och hvilken består deruti, att de skattskyldige indelas i två valafdelningar efter skattebidragets högre eller lägre belopp, men med lika rösträtt för alla inom hvardera afdelningen.

Jag föreslår således:

- 1:o att i hufvudstaden Stockholm alla de, som skatta efter andra artikeln i bevilningsförordningen för en inkomst af 2,000 Riksdaler Riksmünt och deröfver, må utgöra den ena, och alla, som efter samma artikel skatta för en mindre inkomst, den andra afdelningen af de röstande; att hvardera afdelningen, med lika rösträtt för alla inom densamma röstande, må utse halfva antalet af de stadsfullmäktige.
- 2:o Då denna motion läser komma att behandlas af Lag-Utskottet, anhåller jag att Utskottet täcktes föreslå en förändring i likartad riktning i röstberäkningsgrunden vid val äfven inom de öfriga städerna i riket och på landet; äfvensom
- 3:o till Utskottets omdöme öfverlemnas huruvida, för den händelse att sjelfva hufvudsaken tillstyrkes, det icke må anses tjenligt, att val inom hvardera afdelningen af de röstande må vexelvis hållas hvartannat år för tillsättande af den afgående delen af de Fullmäktige, hvarigenom förenkling vid omröstningen skulle vinnas.

L. J. Hierta.

N:o 161.

Af Herr A. W. Wigardt: Angående upphörande af den enskilda banker tillkommande sedelutgifningsrätt.

Med återopande af de motiver jag uti en vid sistlidne riksdag väckt motion, N:o 323, till ett deri framställt förslag andragit, och som dessa motiver, ehuru ej då påaktade, ännu kvarstå i sin fulla sanning och giltighet, får jag här, endast med hänvisning till desamma, ånyo vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta hos Kongl. Maj:t göra underdånig hemställa, att den sedelutgifningsrätt, som hittills varit beviljad de inom landet befintliga enskilda bankerna, må upphöra allt efter som tiden för dem beviljad oktroj tilländalöper, hvarefter sedelutgifningsrätten må Rikets Bank utslutande tillkomma.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 26 Januari 1869.

A. W. Wigardt.

N:o 162.